

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Ime propisa: Fakultativni protokol uz konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

Datum donošenja: 10. decembar 1999. godine

Donosilac: Ujedinjene nacije

FAKULTATIVNI PROTOKOL UZ KONVENCIJU O UKLANJANJU SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE ŽENA

Države stranke ovoga Protokola,

konstatujući da Povelja Ujedinjenih naroda ponovno potvrđuje vjeru u temeljna ljudska prava, u dostojanstvo i vrijednost ljudske osobe, te u jednaka prava muškaraca i žena,

konstatujući takođe da se Opštom deklaracijom o ljudskim pravima utvrđuje da su sva ljudska bića po rođenju slobodna i ravnopravna u dostojanstvu i pravima i da svako ima pravo na sva prava i slobode utvrđene njome, bez ikakve razlike, uključujući razliku koja se temelji na polu,

podsjecajući da međunarodni paktovi o ljudskim pravima i drugi međunarodni instrumenti o ljudskim pravima zabranjuju diskriminaciju na temelju pola,

podsjecajući takođe na Konvenciju o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena («Konvencija») u kojoj države stranke te Konvencije osuđuju diskriminaciju žena u svim njenim oblicima i slažu se da će na odgovarajuće načine i bez odgađanja provoditi politiku o uklanjanju diskriminacije žena,

ponovo potvrđujući svoju odlučnost da ženama osiguraju potpuno i jednako ostvarenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda te da preduzmu djelotvorne mjere kako bi spriječile povredu tih prava i sloboda, sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

Država stranka ovog protokola («država stranka») priznaje nadležnost Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena («Odbor») da prima i razmatra podneske podnesene u skladu s člankom 2.

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Član 2.

Podneske mogu podnositi pojedinci ili grupa pojedinaca, pod jurisdikcijom države stranke, koji tvrde da su žrtve povrede nekog od prava utvrđenih Konvencijom od strane te države stranke, direktno ili posredstvom drugih koji to čine u njihovo ime. Ako se podnesak podnosi u ime pojedinaca ili grupe pojedinaca, to se mora učiniti uz njihov pristanak, osim ako podnosilac može opravdati postupanje u njihovo ime bez takvog pristanka.

Član 3.

Podnesci moraju biti u pisanom obliku i ne smiju biti anonimni. Odbor neće primiti nikakav podnesak ako se on tiče države stranke Konvencije koja nije stranka ovog Protokola.

Član 4.

Odbor neće razmatrati podnesak ako se nije uvjerio da su se iscrpila sva raspoloživa unutrašnja pravna sredstva, osim ako se postupak po tim sredstvima nerazumno produžuje ili ako nije vjerovatno da će osigurati djelotvornu zaštitu.

Odbor će odbaciti podnesak ako: a) je istu stvar Odbor već razmatrao, odnosno ako je isti predmet već bio razmatran ili se trenutno razmatra po nekom drugom postupku međunarodne istrage ili rješavanja, b) nije u skladu s odredbama Konvencije, c) je očigledno neutemeljen ili nije dovoljno potkrijepljen, d) se radi o zloupotrebi prava na podnošenje podneska, e) su se činjenice koje su predmet podneska dogodile prije stupanja na snagu ovog Protokola za dotičnu državu stranku, osim ako te činjenice i dalje postoje nakon tog datuma.

Član 5.

U svako vrijeme nakon prijema podneska i prije nego se donese odluka o sadržaju, Odbor može dotičnoj državi stranci uputiti na hitno razmatranje zahtjev da ta država stranka preduzme one privremene mjere koje su potrebne kako bi se izbjegla mogućnost nanošenja nepopravljive štete žrtvi ili žrtvama navodne povrede prava.

Ako Odbor donese diskrecionu odluku na temelju stava 1. ovoga člana, to neće podrazumijevati odlučivanje o dopuštenosti ili o sadržaju podneska.

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Član 6.

Osim ako Odbor podnesak ne proglaši nedopuštenim, a da nije zatražio mišljenje odnosne države stranke, te uz uslov da pojedinac ili pojedinci pristanu na otkrivanje svog identiteta toj državi stranci, Odbor mora odnosnoj državi stranci dostaviti svaki podnesak koji mu je podnesen na temelju ovoga Protokola kao povjerljiv.

U roku od šest mjeseci, država stranka primalac mora Odboru dostaviti pisano obrazloženje kojim se pojašnjava predmet i eventualni pravni lijek kojeg je ta država predvidjela.

Član 7.

Odbor razmatra podneske zaprimljene na temelju ovoga Protokola u svjetlu svih informacija koje su mu dostavljene od strane ili u ime pojedinaca ili grupe pojedinaca ili dotičnih država stranaka, uz uslov da se te informacije proslijede odnosnim strankama.

Prilikom razmatranja podnesaka podnesenih na temelju ovoga Protokola Odbor drži nejavne sjednice.

Nakon razmatranja podneska, Odbor će svoje stav o podnesku, zajedno s eventualnim preporukama, predočiti odnosnim strankama.

Država stranka mora temeljno razmotriti gledišta Odbora, kao i eventualne preporuke koje je on donio, te mora u roku od šest mjeseci Odboru dostaviti pisani odgovor, uključujući informacije o svim mjerama preduzetim u skladu sa stavom i preporukama Odbora.

Odbor može pozvati državu stranku da dostavi dodatne informacije o svim mjerama koje je država stranka preduzela u odgovoru na njegovo stava i eventualne preporuke, uključujući one informacije koje će, ako Odbor to smatra primjerenim, biti uključene u naknadne izvještaje države stranke koji se podnose na temelju člana 18. Konvencije.

Član 8.

Ako Odbor primi pouzdane informacije o ozbiljnim i sistemskim kršenjima prava utvrđenih Konvencijom od strane države stranke, Odbor poziva državu stranku da sarađuje u pogledu provjere tih informacija te da u tu svrhu dostavi svoja zapažanja u odnosu na odnosne informacije.

Uzimajući u obzir sva zapažanja koja može dostaviti odnosna država stranka, kao i sve druge pouzdane informacije koje su mu na raspolaganju, Odbor može imenovati jednog ili više svojih članova da provedu istragu te da Odboru podnesu izvještaj. Kada je to opravdano i uz pristanak države stranke, istraga može uključivati i dolazak na njeno područje.

Nakon razmatranja nalaza takve istrage, Odbor će te nalaze proslijediti odnosnoj državi stranci zajedno sa svim primjedbama i preporukama.

Odnosna država stranka mora u roku od šest mjeseci nakon prijema nalaza, primjedaba i preporuka koje joj je proslijedio Odbor, dostaviti svoja zapažanja Odboru.

Provođenje takve istrage je povjerljive prirode i tražiće se saradnja države stranke u svim fazama postupka.

Član 9.

Odbor može pozvati odnosnu državu stranku da u svoje izvještaje koje podnosi na temelju člana 18. Konvencije uključi podatke o svim mjerama preduzetim redosljedom istrage provedene na temelju člana 8. ovoga Protokola.

Nakon okončanja perioda od šest mjeseci iz člana 8. stava 4. Odbor po potrebi može odnosnu državu stranku pozvati da ga izvijesti o mjerama preduzetim redosljedom takve istrage.

Član 10.

Svaka država stranka može, u vrijeme potpisivanja ili ratifikacije ovoga Protokola ili pristupa Protokolu, izjaviti da ne priznaje nadležnost Odbora utvrđenu članovima 8. i 9.

Svaka država stranka koja je dala izjavu u skladu sa stavom 1. ovoga člana može u bilo koje vrijeme povući tu izjavu obavještenjem upućenim generalnom sekretaru.

Član 11.

Država stranka mora preduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi osigurala da osobe pod njenom jurisdikcijom ne budu podvrgnute zlostavljanju ili zastrašivanju zbog toga što su se obratile Odboru u skladu s ovim Protokolom.

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

Član 12.

U svoje godišnje izvještaje podnesene na temelju člana 21. Konvencije Odbor mora uvrstiti kratak prikaz svojih djelovanja provedenih na temelju ovog Protokola.

Član 13.

Svaka država stranka se obvezuje da će širu javnost upoznati s Konvencijom i Protokolom i da će Konvenciji i Protokolu dati publicitet te da će olakšati pristup informacijama o stavovima i preporukama Odbora, a posebno u pogledu onih pitanja koja se odnose na tu državu stranku.

Član 14.

Odbor će izraditi svoja vlastita pravila o postupku koja će primjenjivati u izvršavanju zadaća povjerenih mu na temelju ovoga Protokola.

Član 15.

Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje svakoj državi koja je potpisala ili ratifikovala Konvenciju ili joj je pristupila.

Ovaj Protokol podliježe ratifikaciji od strane svake države koja je ratifikovala Konvenciju ili joj je pristupila. Isprave o ratifikaciji polažu se kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Ovaj je Protokol otvoren pristupanju svake države koja je ratifikovala Konvenciju ili joj je pristupila.

Pristupanje se vrši polaganjem isprave o pristupanju kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda.

Član 16.

Ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon dana kad je kod generalnog sekretara Ujedinjenih naroda položena deseta isprava o ratifikaciji ili pristupanju.

Za svaku državu koja ratifikuje ovaj Protokol ili mu pristupi nakon njegovog stupanja na snagu, ovaj Protokol stupa na snagu tri mjeseca nakon datuma polaganja njene isprave o ratifikaciji ili pristupanju.

Član 17.

Ne dopušta se stavljanje rezervi na ovaj Protokol.

Član 18.

Svaka država stranka može predložiti izmjene ovoga Protokola i njihov tekst dostaviti generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda. Na to generalni sekretar obavještava svaku predloženu izmjenu državama strankama sa zahtjevom da mu saopšte da li žele sazivanje konferencije država stranaka u svrhu razmatranja tih prijedloga i glasanja o njima. Ako se najmanje jedna trećina država stranaka izjasni u prilog konferencije, generalni sekretar saziva konferenciju pod okriljem Ujedinjenih naroda. Svaka izmjena koja je usvojena većinom država stranaka koje su prisutne na konferenciji i glasuju, podnosi se na odobrenje Generalnoj skupštini Ujedinjenih naroda.

Izmjene stupaju na snagu kad ih odobri Generalna skupština Ujedinjenih naroda i prihvati dvotrećinska većina država stranaka ovog Protokola u skladu s njihovim odnosnim ustavnim postupcima.

Kad izmjene stupe na snagu, one obvezuju države stranke koje su ih prihvatile, dok su ostale države stranke vezane odredbama ovoga Protokola i svim pređašnjim izmjenama koje su prihvatile.

Član 19.

Svaka država stranka može u svako doba otkazati ovaj Protokol upućivanjem pisanog obavještenja generalnom sekretaru Ujedinjenih naroda. Otkaz proizvodi pravno dejstvo nakon šest mjeseci od datuma kad je generalni sekretar primio takvo obavještenje.

Otkaz ne utiče na nastavak primjene odredaba ovoga Protokola, na podneske podnesene prema članku 2. ili na bilo koju istragu pokrenutu prema članku 8. prije nego što je počeo proizvoditi pravno dejstvo.

Član 20.

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda obavještava sve države o:

- a) potpisima, ratifikacijama i pristupanjima prema ovome Protokolu,
- b) datumu stupanja na snagu ovoga Protokola i datumu stupanja na snagu svake izmjene prema članu 18,

БАЊАЛУЧКИ
ЦЕНТАР ЗА ЉУДСКА ПРАВА

c) otkazima prema članu 19.

Član 21.

Ovaj Protokol, čiji su tekstovi na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, ruskom i španskom jeziku jednako vjerodostojni, biće položen u arhiv Ujedinjenih naroda.

Generalni sekretar Ujedinjenih naroda dostaviće ovjerene prepise ovoga Protokola svim državama spomenutima u članu 25. Konvencije.